

Slavit den veteránů je divné, asi jako hladit ježka. Na jednu stranu chceme udělat něco pěkného – uctít památku těch, kteří bojovali za dobrou věc. Na druhou stranu ale musíme přitom myslet na válku, na konflikty, násilí a smrt. A to je nepříjemné. Veteránů si vážíme, avšak válku nenávidíme. Jenže bez té nenáviděné války by nebylo ani úctyhodných veteránů. Skutečně, je to zvláštní den, zvláštní vzpomínka, ve které se mísí válka s mírem, bezpráví se spravedlností, dobro se zlem. Je to náročný okamžik – jak oslavovat bojovníky a neoslavovat krveprolití? A je to náramně důležitý den, právě v dnešní době, kdy válka naplno probíhá v Evropě. Učit se chápat, za co nasazovali život váleční veteráni, kdy bojovali za ideály a kdy byli jen kolečkem v nesmyslné válečné mašinérii. Umět rozlišovat, umět i dnes říci, kdo a za co bojuje, nezdráhat se označit, kdo je agresor, kdo je oběť. Nebýt pohodlný a promyslet, jak vypadá válka spravedlivá a jak válka nespravedlivá. A tím pádem také domyslet, kdy je zapotřebí bojovat a kdy je zapotřebí složit zbraně.

V Bibli existuje sbírka moudrých úvah o životě. Ten spis se nazývá Kohelet či Kazatel. Stojí v něm psáno: **Je čas rození i umírání, je čas sázet i čas trhat, je čas zabíjet i čas léčit, čas bořit i čas budovat, je čas plakat i čas smát se, čas mlčet i čas mluvit, je čas milovat i čas nenávidět, čas boje i čas pokoje.** (Kazatel 3,1-4+7-8) A na nás je umět čas rozpoznat.

Nadža Berezovskaja přišla do České republiky v březnu jako uprchlice z Ukrajiny. U běženců po čase mlčení přijde čas mluvit a oni se svěřují se svými příběhy. Nadě je o tři roky méně než mně a vyprávěla mi, že její syn slouží už pátým rokem v armádě – napřed na horké hranici se separatistickou luhanskou republikou, nyní v té nejprvnější bojové linii. Bylo mi do breku, když Nađa říkala: „Mému synovi je 24 let a už je válečným veteránem.“ Bylo mi, jako kdybych hladil ježka. Na jednu stranu respekt k jeho odvaze a nasazení, že před nebezpečím neutekl. Na druhou stranu vztek z pitomé války, která produkuje nové a nové válečné veterány. Vlastně by bylo dobře, kdyby žádní další váleční veteráni už nepřibývali. Jenže to by na světě nesměli být násilníci a váleční štváči. Oni však na světě jsou a stále tak platí biblická moudrost: **Je čas boje i čas pokoje.** Nađa se velmi těší, až nastane čas pokoje, ale zároveň ví, že do té doby však musí její syn Mířa bojovat, neboť je čas války

Připomínáme si dnes den veteránů a jejich místo v dějinách. Nepřipomínáme si válečné zločince, jejichž cílem je šířit strach, útlak a zkázu. Naše úcta patří těm, kdo se stali oběťmi nesmyslného systému, a ještě více ctíme ty, kteří bojovali za svobodu a spravedlnost. Učíme se z dávných bojů, abychom uměli rozlišovat mezi dobrem a zlem. Abychom nezalezli do pohodlné lhostejnosti a nebyli ve svých názorech nemastní neslaní, jako někteří naši nanicovatí politici. Pán Bůh nás před nimi ochraňuj. Ve sněmovně, v senátu i mezi prezidentskými kandidáty jsou takoví, kteří ve svých řečech kličkují, zbaběle mlží kolem probíhající rusko-ukrajinské války a neodvážejí se říci, kdo je v právu. Hanba jim. A sláva veteránům, kteří věděli, za co se sluší bojovat.

Doufám, že vám ve dlani nezůstala trčet žádná bodlina. A doufám, že vás vzpomínka na veterány bude provázet jako dobrá pomůcka v promýšlení naší současnosti.